

Sygn. akt XVII AmE 74/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Kulesza

Protokolant: sekretarz sądowy - Irmina Bartochowska

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 r., w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 2 grudnia 2010 r., nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Hanna Kulesza

Sygn. akt XVII AmE 74/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2010 r., nr (...), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że przedsiębiorca ten naruszył warunek 2.2.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, udzielonej mu decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 27 kwietnia 2005 r., Nr (...), w ten sposób, że wprowadził do obrotu poprzez stację paliw zlokalizowaną w P., ul. (...), olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 października 2005 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1825 z późn. zm.).

Za wyżej opisane działanie, Prezes URE wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 36 000 zł., co stanowi (...) przychodów z działalności koncesjonowanej osiągniętych przez niego w 2009 r.

Swoje rozstrzygnięcie Prezes URE oparł na ustaleniach poczynionych w toku kontroli przeprowadzonej na użytkowanej przez Przedsiębiorcę stacji paliw zlokalizowanej w P., ul. (...), w dniu 30 października 2008 r., z których wynikało, iż Przedsiębiorca w 2005 r., oferował do sprzedaży olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 października 2005 roku w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, Prezes URE wskazał, iż warunek 2.2.1. udzielonej powodowemu przedsiębiorcy koncesji stanowi, iż koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem.

Wobec bezspornego stwierdzenia naruszenia przez powoda warunku 2.2.1. posiadanej koncesji , co stanowi czyn określony w art. 56 ust 1 pkt 12 Prawa energetycznego ,Prezes URE stwierdził , że zachodziły przesłanki do wymierzenia powodowi kary pieniężnej .

Odnosnie nałożonej na przedsiębiorcę kary pieniężnej Prezes URE wskazał, że jej wysokość ustalona została z zachowaniem przepisu art. 56 ust 3 ustawy P.e., tj. w wielkości nie przekraczającej 15% przychodu ukaranego Koncesjonariusza, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Ponadto ustalając wysokości nałożonej kary, Prezes URE uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie powoda i jego możliwości finansowe.

Odnosząc się do szkodliwości czynu Prezes URE określił ją jako dużą wskazując , że olej napędowy będący przedmiotem kontroli na stacji paliw eksploatowanej przez powoda nie spełniał parametru bardzo istotnego dla bezpieczeństwa przeciwpożarowego (temperatura zapłonu) co ma znaczenie dla zachowania warunków istotnych dla bezpieczeństwa zdrowia i życia osób na stacjach paliw oraz bezpośrednio w pojazdach tankowanych tego rodzaju paliwem

Oceniając dotychczasowe zachowanie Przedsiębiorcy, pozwany uwzględnił fakt, że jest to pierwsze stwierdzone naruszenie warunków koncesji przez Przedsiębiorcę, dlatego wymierzona kara stanowi zaledwie (...) z przychodów z działalności koncesjonowanej.

Od powyższej decyzji powódka - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., wniosła odwołanie wnosząc w jego treści o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji jako naruszającej prawo, przez niewłaściwe zastosowanie art. 56 ust 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r., - Prawo energetyczne (Dz.U. z 1997 r., Nr 54, poz 348 z późn zm.) poprzez przyjęcie, że Przedsiębiorca ponosi winę za wprowadzenie do obrotu oleju napędowego niespełniającego wymagań jakościowych określonych odpowiednimi przepisami, podczas gdy wnikliwa analiza materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, iż (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. nie ponosi winy za powyższe zdarzenie, ewentualnie
2. uchylenie zaskarżonej decyzji jako naruszającej prawo albowiem w decyzji tej naruszono przepisy prawa poprzez błędną wykładnię art. 56 ust 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne poprzez jego niezastosowanie w sprawie, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, iż Prezes URE winien w okolicznościach niniejszej sprawy odstąpić od wymierzenia kary,
3. zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych,
4. na zasadzie art 478⁴⁸ §2 k.p.c. uwzględnienie odwołania i uchylenie zaskarżonej decyzji,
5. na zasadzie art. 478⁵² k.p.c. wstrzymanie wykonania decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy.

W uzasadnieniu odwołania, pełnomocnik powódki podniósł, iż z art. 56 ust 6 ustawy - Prawo energetyczne wynika, że kara pieniężna może być nałożona tylko wówczas, gdy dany przedsiębiorca ponosi winę za naruszenie obowiązków określonych w art. 56 ust 1 pkt 1-13 w.w ustawy. Zdaniem strony powodowej orzeczenie kary poprzedzać winno wykazanie zawinionego działania przedsiębiorcy. Z powyższego pełnomocnik powódki wywodzi, iż kluczowym zagadnieniem w okolicznościach niniejszej sprawy jest ocena stopnia zawinienia przedsiębiorcy.

Zdaniem strony powodowej, Prezes URE niejako automatycznie uznał, że fakt zdiagnozowania przez Inspekcję Handlową oleju napędowego o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa stanowi jedyną i wystarczającą przesłankę ukarania przedsiębiorcy. Tymczasem według powódki, kara pieniężna może być nałożona tylko wówczas gdy dany przedsiębiorca ponosi winę za naruszenie obowiązków wynikających z Prawa energetycznego. Nadto w ocenie strony powodowej wina przedsiębiorcy powinna być udowodniona.

Według przedsiębiorcy, brak jego odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie wynika m.in. z oświadczenia M. P. - pracownika (...) Sp. z o.o., który oświadczył, że podczas rozładunku cysterny, zlewał benzynę bezołowiową i olej napędowy za pośrednictwem tych samych przewodów paliwowych. Nieoczyszczenie ich po złaniu benzyny a przed złaniem oleju napędowego skutkowało tym, że doszło do zmieszania paliwa.

Z powyższego pełnomocnik przedsiębiorcy wywodzi, że (...) Sp. z o.o. nie ponosi winy za zdarzenie będące podstawą wydania zaskarżonej decyzji oraz że przedsiębiorca nie mógł zapobiec opisanemu działaniu pracownika, mimo, iż podjął ku temu wszelkie środki polegające na przeszkoleniu pracownika odnośnie procedury rozładunku cysterny. Powód podkreślił, że odpowiedzialność na gruncie art. 56 ust 1 pkt 12 Prawa Energetycznego nie jest odpowiedzialnością absolutną, dlatego (...) Sp. z o.o. nie może ponosić odpowiedzialności za eksces pracownika, który postąpił wbrew znanym mu regułom warunkującym prawidłowy proces rozładunku cysterny. Zdaniem pełnomocnika powoda Spółka zachowała zatem należytą staranność w wykonywaniu działalności koncesjonowanej.

Pełnomocnik powódki podniósł również, że wymieszaniu uległo tylko 40 litrów paliwa, co w kontekście całego obrotu przedsiębiorcy jest wielkością śladową.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał w całości stanowisko prezentowane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny.

Powódka - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., w dacie przeprowadzonej kontroli działająca pod nazwą (...) Sp. z o.o., prowadzi działalność gospodarczą polegającą na obrocie paliwami ciekłymi.

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2007 r. Nr (...), Prezes URE udzielił (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od dnia 5 maja 2005 r. do 5 maja 2015 r. (k.1-6 akt adm.).

W dniu 30 października 2008 r., na należącej do powódki stacji paliw przy ul. (...) w P., przeprowadzono kontrolę jakości paliw, w trakcie której pobrano do badania laboratoryjnego próbki (podstawową i kontrolną) benzyny bezołowiowej PB 95 i oleju napędowego ON w ilości po 4 litry (k. 9-16 akt adm.) Próbki te przekazano następnie do badania laboratoryjnego do Akredytowanego Laboratorium (...) - (...) S.A. w P., celem zbadania zgodności w zakresie jakości przedmiotowego paliwa z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 października 2005 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (k.1-7-19 akt adm.)

W wyniku przeprowadzonych badań, stwierdzono niezgodność badanego oleju napędowego z obowiązującymi przepisami prawa ze względu na zaniżoną temperaturę zapłonu, która w próbce podstawowej wynosiła poniżej 40°C, podczas gdy wymagania jakościowe określają dla tego parametru (z uwzględnieniem tolerancji z przyjętej metody badań) wartość nie mniejszą niż 52,7°C. Ponadto w wyniku badań stwierdzono w badanej próbce oleju napędowego zaniżenie parametru lepkości w temperaturze 40°C. Badanie próbki podstawowej wykazało wartość 1,941 mm²/s. podczas gdy zgodnie z wymaganiami jakościowymi wartość tego parametru (z uwzględnieniem tolerancji z przyjętej metody badań) powinna zawierać się w przedziale od 1,985 mm²/s. do 4,527 mm²/s. (k. 22-23 akt adm.)

Wnioskiem z dnia 15 grudnia 2008 r., Przedsiębiorca zwrócił się o przebadanie próbki kontrolnej oleju napędowego pobranej w trakcie kontroli w dniu 30 października 2008 r. (k.26 akt adm.)

Badanie próbki kontrolnej odbyło się Laboratorium (...) w W.. W wyniku przeprowadzonego badania, stwierdzono zaniżoną temperaturę zapłonu tj. poniżej 40°C, podczas gdy wymagania jakościowe określają dla tego parametru (z uwzględnieniem tolerancji z przyjętej metody badań) wartość nie mniejszą niż 52,5°C. Ponadto w wyniku badań stwierdzono w badanej próbce kontrolnej oleju napędowego zaniżenie parametru lepkości w temperaturze 40°C.

Badanie wykazało wartość 1,936 mm²/s. podczas gdy zgodnie z wymaganiami jakościowymi wartość tego parametru (z uwzględnieniem tolerancji z przyjętej metody badań) powinna zawierać się w przedziale od 1,985 mm²/s. do 4,527 mm²/s. (k. 28-29 akt adm.)

W związku ze stwierdzoną w toku kontroli z dnia 30 października 2008 r., niewłaściwą jakością oleju napędowego, pismem z dnia 19 stycznia 2010 r., Prezes URE zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej w związku z możliwością naruszenia warunku 2.2.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi. (k.30-32 akt adm.).

W piśmie z dnia 27 września 2010 r., powódka złożyła informacje dotyczące wysokości osiągniętego dochodu za 2009 r. (k. 62-67 akt adm.),

W tym stanie faktycznym Sąd okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Bezsporny jest fakt, że olej napędowy wprowadzony do obrotu przez powódowego przedsiębiorcę - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., poprzez stację paliw zlokalizowaną przy ul. (...) w P., nie spełniał norm jakościowych określonych w obowiązującym w dniu przeprowadzenia kontroli, rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 19 października 2005 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych.

Zgodnie z warunkiem 2.2.1. udzielonej Przedsiębiorcy koncesji, koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem. Oznacza to, iż powódkę obowiązuje bezwzględny zakaz wprowadzania do obrotu paliwa, które niezgodne jest z parametrami określonymi w umowach lub obowiązujących przepisach prawa.

Powódowa Spółka akceptując warunki udzielonej jej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, zaakceptowała również warunek określony w punkcie 2.2.1. Ze względu zaś na zawodowy charakter działalności gospodarczej wykonywanej na podstawie wskazanej koncesji, należy stwierdzić, iż Powódka mając pełną swobodę wyboru działań, które podejmie w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych, powinna zorganizować prowadzoną przez siebie działalność w sposób wykluczający możliwość wprowadzenia do obrotu niewłaściwego jakościowo paliwa.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności wyników kontroli przeprowadzonej w dniu 30 października 2008 r., na należącej do powódki stacji paliw, której ustaleń powódka nie kwestionuje, stwierdzić należy, iż Przedsiębiorca naruszył wskazany wyżej warunek 2.2.1. udzielonej mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi albowiem wprowadził do obrotu przez stację paliw mieszczącą się przy ul. (...) w P., olej napędowy, który nie spełniał wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 19 października 2005 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych Dz.U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1825 z późn. zm.).

Jak wynika z protokołu badań próbek, pobranego ze stacji, oleju napędowego niezgodność z obowiązującymi przepisami prawa dotyczyła zaniżonej temperatury zapłonu, która w próbce podstawowej wynosiła poniżej 40°C, podczas gdy wymagania jakościowe określają dla tego parametru (z uwzględnieniem tolerancji z przyjętej metody badań) wartość nie mniejszą niż 52,7°C. Ponadto niezgodność z obowiązującymi przepisami prawa dotyczyła zaniżonego parametru lepkości w temperaturze 40°C. Badanie próbki podstawowej wykazało wartość 1,941 mm²/s. podczas gdy zgodnie z wymaganiami jakościowymi wartość tego parametru (z uwzględnieniem tolerancji z przyjętej metody badań) powinna zawierać się w przedziale od 1,985 mm²/s. do 4,527 mm²/s. (k. 22-23 akt adm.)

W świetle powyższego stwierdzić należy, iż Prezes URE dokonał właściwej oceny poprzez stwierdzenie naruszenia przez powódkę warunku 2.2.1. udzielonej jej koncesji, polegającego na wprowadzeniu do obrotu oleju napędowego niespełniającego wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez pełnomocnika powódki w odwołaniu od decyzji, sąd ocenił, iż nie zasługują one na uwzględnienie i nie mogą skutkować uchyleniem zaskarżonej decyzji. Odnośnie zarzutów niewłaściwego zastosowania przepisu art. 56 ust 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne, wskazać należy, że zgodnie z jego treścią karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Brzmienie tego przepisu nakłada na Prezesa URE bezwzględny obowiązek, a nie prawo, nałożenia kary w razie stwierdzenia wystąpienia okoliczności podlegających karze, co oznacza, że kara przewidziana w tym przepisie jest karą obligatoryjną. Przepis art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne stanowi zatem samodzielną podstawę do wymierzenia przedsiębiorcy kary za nieprzestrzeganie obowiązków nałożonych na niego w koncesji. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, odpowiedzialność z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z prawa energetycznego, sankcjonowana karą pieniężną nakładaną przez Prezesa URE na podstawie art. 56 ust 1 p. e., ma charakter odpowiedzialności obiektywnej, która wynika z samego faktu naruszenia norm prawa energetycznego. Nie jest zatem konieczne wykazywanie winy umyślnej bądź nieumyślnej karanego podmiotu. (por. wyroki SN z dnia 14.11.2010r. III SK 21/10, Lex nr. 737390 oraz z dnia 30.09.2011 r. III SK 10/11, Lex 1101332).

Zawodowy charakter działalności przedsiębiorcy, polegający na prowadzeniu działalności koncesjonowanej powoduje konieczność spełnienia wymogów wynikających z koncesji, a w gestii przedsiębiorcy pozostaje wybór optymalnych rozwiązań pozwalających na spełnienie wymogów koncesji.

W świetle powyższego za bezzasadne należało uznać stanowisko powoda, że mimo obiektywnie stwierdzonego i niekwestionowanego faktu wprowadzenia do obrotu oleju napędowego nie spełniającego wymagań obowiązujących norm, to Prezes URE powinien wykazać, że do naruszenia warunku koncesji doszło na skutek zawinonego działania przedsiębiorcy. Jak słusznie podnosił w odpowiedzi na odwołanie Prezes URE to przedsiębiorca chcąc uwolnić się od odpowiedzialności powinien wykazać, że mimo dołożenia należytej staranności nie ponosi winy za zaistniałe zdarzenie. Odnosząc się do stanowiska powoda, iż nie ponosi odpowiedzialności za zawinione działania swojego pracownika, który został przeszkolony w zakresie prawidłowego rozładunku cysterny Sąd stwierdza, jak to słusznie podnosił pozwany, że działania pracownika obciążają jego pracodawcę. Nadzór nad pracownikiem sprawuje bowiem przedsiębiorca a zatem działania pracownika nie mają wpływu na odpowiedzialność przedsiębiorcy przed Prezesem URE z tytułu naruszenia warunków koncesji. O braku podstaw do ukarania przedsiębiorcy można mówić tylko wtedy gdy naruszenie obowiązków wynikających z prawa energetycznego nie jest rezultatem jego zachowania (działania lub zaniechania) lecz niezależnych od niego, pozostających poza jego kontrolą okoliczności o charakterze zewnętrznym.

Odnośnie zaś zarzutu błędnej wykładni art. 56 ust 6a ustawy - Prawo energetyczne poprzez jego niezastosowanie, Sąd zważył, iż w niniejszej sprawie brak było podstaw do zastosowania w.w. przepisu gdyż w rozpoznawanym stanie faktycznym nie występują określone w tym przepisie przesłanki uprawniające Prezesa URE do odstąpienia od wymierzenia kary. W szczególności nie zachodziła przesłanka znikomego stopnia szkodliwości czynu. Sąd podzielił bowiem ocenę dokonaną przez Prezesa URE w tym zakresie z uwagi na możliwe skutki wprowadzenia do obrotu badanego paliwa tj. stworzenia zagrożenia bezpieczeństwa pożarowego zarówno w dystrybucji, jak i podczas stosowania takiego paliwa.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3 P.e. wysokość kary o której mowa w ust 1, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

W ocenie Sądu, Prezes URE ustalając w zaskarżonej decyzji wymiar wymierzonej koncesjonariuszowi kary, w sposób prawidłowy zastosował przepis art. 56 ust 6 PE określający przesłanki wymiaru kary tj. stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Sąd, mając na względzie sytuację finansową powódki doszedł do wniosku, iż wymierzona kara pieniężna, w kwocie 36 000 zł, odpowiadająca (...) przychodu z działalności koncesjonowanej, co prawda spowodować może spadek rentowności prowadzonej działalności jednakże jest adekwatna do zawinienia oraz szkodliwości czynu oraz pozwoli osiągnąć cele określone

dyrektywami wymiaru kary. Sąd zważył przy tym, iż kara ta mieści się w granicach wyznaczonych przez ustawę a jej wysokość ustalona w zaskarżonej decyzji spełni w tym wypadku rolę represyjno-wychowawczą.

Nie znajdując zatem podstaw uzasadniających uwzględnienie odwołania, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił je na podstawie przepisu art. 479⁵³ §1 k.p.c.

SSO Hanna Kulesza